

Utrikesledningens falska spel

I sitt tal i Kristianopel här-
omdagen försvarade utrikesmi-
nistrern energiskt det svenska
flottbesöket i Riga. Hans hu-
vudsakliga motivering var en-
ligt det enda mera utförliga
referat som finns att tillgå,
Sydöstra Sveriges Dagblad (s),
att besöket inte innebar att vi
gillat de baltiska staternas in-
förhållande med Sovjet. Besöket
förklarades stå i överensstäm-
melse med bruket i det inter-
nationella umgänget "att man
väntar till dess territoriella för-
ändringar blir bestående och
att man därefter av praktiska
skäl handlar därefter". Utri-
kesministern fann det nödvän-
digt att betona att vi inte kun-
de förhandla med någon exil-
regering om exempelvis ett
fiskefartyg beslagtogs i lettiska
farvatten eller det gällde att
träffa ett avtal om sjöräddning
i Östersjön; det vore nödvän-
digt att förhandla med den
maktägande ryska regeringen.

Förklaringen är ett av de
många bevisen på att juridiken
i hr Undéns presentation lätt
blir en genomskinlig form av
falskspeleri. Självfallet är det
riktigt att förhandlingar i de
ämnen hr Undén berörde måste
föras med den ryska rege-
ring som faktiskt har makten
i de baltiska områdena, en re-
gering vars ställning just i frå-
ga om dessa områden Sverige
för övrigt givit sitt diploma-
tiska erkännande. Men därmed
är inte sagt att den svenska
flottan behöver avlägga besök
i Riga, besök som ofrånkom-
ligt måste tydas som ett sär-
skilt understrykande av att vi
godtar den ryska erövringen;
vid besöket är den svenska mi-
litären nödsakad att deklarerat
sin sympati och sin vänskap
för de ryska makthavarna, me-
dan den majoritet av letter
som i förtrycket hoppas på
självständighet över huvud in-
te kommer till tals med de
svenska besökarna och i deras
artigheter mot erövrarna måste
se en bekräftelse på och ett
gillande av erövringen. Besöket
innebär därför en förödmju-
kelse av den lettiska befolk-
ningen, det innebar en ännu
djupare förnedring för de
svenskar som måste bli red-
skap för denna hyllning av
maktens seger över rätten.

För hr Undén kan emellertid
denna hyllning inte innebära
något nytt eller oroande. För
sin del var han färdig att hylla
erövrarna redan för elva år
sedan, några månader sedan
han tillträtt posten som svensk

utrikesminister. Han hävdade
då att de baltiska folkens för-
hoppningar om självständighet
var rena illusionspolitiken och
att den ryska annexionen i
själva verket var väl motiverad.
"Den politiska mogenheten hos
dessa folk var inte heller sär-
skilt markerad. De startade som
bekant som mönstergilla demo-
kratier, men de hamnade i
fruktansvärt partiväsande som
sedan utmynnade i diktatur."
Han rekommenderade de baltis-
ka folken vad han kallade
"en annan form av baltisk
patriotism"... "nämligen att
acceptera det nya Ryssland och
den politiska utformning som
de baltiska republikerna fått
såsom anslutna till Sovjetunion-
ens republiker". Parentetiskt
må anmärkas att denna fram-
ställning sakligt var oriktig: i
de baltiska staterna fanns ingen
diktatur som i skoningslös
hårdhet kunde jämföras med
det ryska tyranniet, och det
var redan därför en gemenhet
att framställa Rysslands upp-
slukande av dessa stater som
ett slags straff för deras bris-
tande mogenhet i folkstyrelse.
Det väsentliga är emellertid att
hr Undén dels söker försvara
flottbesöket som en juridisk-
teknisk åtgärd av samma art
som förhandlingar om exempel-
vis territorialväxten, dels går
förbi det faktum att det av ho-
nom anbefallda besöket står
helt i överensstämmelse med
det lovprisande av den ryska
erövringen som inledde hans
verksamhet som svensk utrikes-
minister.

Utrikesministern går emeller-
tid än längre i sofistik. Tror
han på vad han säger eller hop-
pas han endast att folk skall tro
på vad han säger — det är den
enda frågan av intresse då han
påstår att flottbesöket är en
vänlighet mot de undertryckta
balterna. Besöket hälsades, sä-
ger han, "med glädje av den
lettiska befolkningen" och "be-
traktades som en första bryt-
ning av den isolering i vilken
den levat sedan krigets slut".
Är det möjligt att hr Undén inte
ser skillnaden mellan den glädje
som en del letter måste känna
inför möjligheten att ett ögon-
blick få tala med representanter
för ett fritt folk och det obehag,
den känsla av övergivenhet,
som letterna i gemen måste
känna inför den hyllning av
deras nya och hårda herrar som
besöket innebar och som under
besöket direkt uttalas?

Det falska spel som här be-
drives är på skilda områden
kännetecknande för den svens-
ka utrikesledningens hållning
mot Ryssland under de senaste
åren. En rad konkreta, direkta,
ostridiga oförrätter har begåtts
mot Sverige. Vi behöver blott

nämna fallet Raoul Wallenberg,
de ryska nedskjutningarna av
svenska militärer och svenska
flygplan på sommaren 1952, de
många avslöjandena av ryskt
spioneri. I alla dessa fall kom-
mer den svenska regeringen
med sina konventionella dé-
marcher och protester, men den
uppträder samtidigt på ett så-
dant sätt att ryssarna måste få
intrycket av att dessa démar-
cher och protester är till blott
för att lugna opinionen i Sve-
rige och inte uttrycker någon
reaktion av politisk betydelse.
Den svenska regeringen låter
lugnt replikväxlingen om Raoul
Wallenberg löpa vidare sedan
tio år, den går inte till Förenta
nationerna för att brännmärka
de ryska nedskjutningarna.
Tvärtom, man antar och utfär-
dar inbjudningar, man mottar
och arrangerar flottbesök; i
sina tal företer utrikesministern
en neutralitet eller rättare sagt
en likgiltighet som ibland slår
över i ett partitagande för de
ryska tyrannerna, såsom då han
ironiskt och överlägset talar om
demokratierna som "de s k fria
folken". Det är typiskt att det
svenska regeringsorganet inte

har ett ord av kritik mot rysk
statsledning eller diplomati i
anslutning till den senaste spio-
neriäffären; det talas blott om
"de hårda villkor som alltjämt
existerar i det internationella
umgänget", om "en hemlig un-
derrättelseverksamhet också i
hänget av avspänningens poli-
tik", som om det ryska spione-
riet endast vore en följd av
ofrånkomliga förhållanden i
världen.

Det är uppenbart att denna
utrikespolitik i sin undfallenhet
och sin ödmjukhet inte av-
skräcker ryssarna från över-
grepp. Vad gör det om en eller
annan protestnot avläses, om en
eller annan rysk diplomat sän-
des hem, då hela tiden den
svenska utrikesledningen —
oberoende av den ryska propa-
gandan mot Sverige, av Raoul
Wallenbergs kvarhållande, av
nedskjutningarna, av spioneri-
erna, av kränkningarna av ter-
ritorialgränserna — betygar sin
förståelse för, sin vänskap mot
de ryska makthavarna och sin
glädje över varje litet ynnest-
bevis som kommer svenska re-
presentanter eller delegationer
till del.